

กระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี
กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านสันโค้ง อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย

Participatory Workshop on Accounting Software Development, Case Study:
San Khong Village Fund, Muang District, Chiang Rai Province

เอกชัย อุตสาหะ* ดร.กัสม่า กาซ็อน** ดร.ปานฉัตร อาการ์ภษ*** ดร.วัฒนา ยืนยง****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและเพื่อสร้างกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย การประชุมกลุ่ม (Focus Group) การให้ความรู้รายบุคคลและแบบกลุ่ม ผู้เข้าร่วมการวิจัยคือคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของกองทุนหมู่บ้าน ตำบลสันโค้ง อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย การวิจัยในหัวข้อนี้เป็นการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพื้นฐาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่วิจัยเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในตอนต้นที่ 2 เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยากร และตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการฝึกปฏิบัติอบรม เป็นการหาค่าระดับการบรรลุวัตถุประสงค์ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 56 - 65 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับจ้าง การศึกษานานาชาติ ส่วนกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาของการบันทึกบัญชีของกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่มีปัญหาเกี่ยวกับงานบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง บันทึกซ้ำ ทำบัญชีไม่ทัน สมาชิกบางรายต้องการทราบข้อมูล ไม่สามารถรายงานได้ทันที่ตามความต้องการของสมาชิก ไม่สามารถทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้ มีปัญหาในเรื่องการติดตามหนี้ การเก็บเงิน ออกใบเสร็จให้กับสมาชิก ปัจจุบันยังคงใช้แบบฟอร์มของธนาคารออมสิน กลุ่มกองทุนหมู่บ้านฯ จึงมีความต้องการให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติงานเพื่อ

* อาจารย์ประจำ สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

** รองศาสตราจารย์ประจำ สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เพื่อให้ก่อประโยชน์และประสิทธิภาพและนำความรู้ไปใช้ในการบันทึกบัญชีได้

2. การสร้างกระบวนการจัดการฝึกอบรม ให้ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การเตรียมกระบวนการฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรมและประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงกระบวนการอบรมโดยได้ผลประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละด้านดังนี้

- 1) ด้านวิทยากร รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น รองลงมา ได้แก่ การตอบคำถามของวิทยากร
- 2) ด้านสถานที่ ระยะเวลา อาหาร รongลงมา ได้แก่ อาหาร มีความเหมาะสม รองลงมา ได้แก่ สถานที่สะอาดและมีเงาเหมาะสม
- 3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ รองลงมา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ รองลงมา ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของทุนหมู่บ้าน รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โปรแกรมฯ ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย รองลงมา ได้แก่ โปรแกรมฯ มีลำดับขั้นตอนในการทำ ให้สามารถเข้าใจได้ด้วยตนเองได้

จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้พัฒนากระบวนการอบรมโดยดำเนินการดังนี้

1. การสร้างความคุ้นเคยเพื่อให้เกิดความสัมพันธที่ระหว่างผู้วิจัยกับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่
2. การให้ข้อมูลเพื่อให้มีความรู้ที่ถูกต้องนั้นควรดำเนินการโดยอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)
3. การสร้างความเข้าใจที่จะดำเนินการพัฒนาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

คำสำคัญ : กระบวนการจัดการฝึกอบรม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

Abstract

The objectives of this research are to study the problems and the needs for accounting software of the village fund group and to establish process to organize participatory workshop on accounting software. Data collection was conducted through Focus group meeting, individual and group training. Committees and staffs of the San Khong Village fund, Muang district, Chiang Rai Province had participated in this research.

Results found that, majority of the respondents are male, aged between 56-65 years old, with education level of Bachelor degree, occupation of government officer with pension benefit. Details on the process to organize participatory workshop on accounting software can be described as follows:

1. Problems on accounting record of the village fund group – committees and staffs account incorrectly, delayed on recording, and could not finish in time. There are cases where some members would make inquiries but the staffs could not report as fast as wanted by the members. Information was not updated. There are problems on debt collection, payment collection, and receipt issuance to the members. Forms of the Government Saving Bank are still being used. Therefore, the village fund group would like to have some training to improve their knowledge and skills on accounting with accounting software which will benefit effectiveness of their operation by utilizing staffs' accounting knowledge.

2. Establishment of training process – researcher studied general information, prepared training process, conducted the training and evaluated the effectiveness of the process to further improve the training process. Satisfactory score of the participants on several aspects are described as follows 1) Trainers – the highest mean score was 'ability to give clear explanation and direct to the point' followed by 'trainer's answers on the questions asked'. 2) Venue, duration, food – the highest mean score was 'food was appropriate' followed by 'cleanliness and appropriateness of the venue'. 3) Applicability of the knowledge – the highest mean score was 'ability to apply the knowledge in their operation' followed by 'knowledge and understanding after the training'. 4) Village fund accounting software – the highest mean score was 'the software uses correct, clear, and easy to understand language' followed by 'the software has simple steps for users to understand by themselves'.

From the research, training process was developed by the researchers and related persons, as follows:

1. Make acquaintance to form good relationship between the researchers, committees, and staffs.

2. Training should be conduct best by expert teachers as well as Group Discussion.

3. Commitment to develop the accounting software

Keywords : Training Process, Participatory Workshop, Accounting Software

บทนำ

นับจาก พ.ศ. 2504 ประเทศไทยได้กำหนดให้มีแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ความต่อเนื่องของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้มีกระบวนการทัศน์ใหม่โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคน ทั้งในฐานะ ผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการริเริ่มการพัฒนาและ เป็นผู้ได้รับประโยชน์ หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนาจึงมุ่งเน้นการพัฒนาแบบองค์รวม ที่มี "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" และมีกระบวนการบูรณาการทุกด้านในการเชื่อมโยงกัน ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ซึ่งมีความสามารถหรือประสิทธิภาพ ต่อการสร้างความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2558)

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชน และท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญา ของตนเอง และเกื้อกูลประโยชน์แก่สังคมย่อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เสริมสร้างการเชื่อมโยง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม รวมถึงการกระจาย อำนาจ ให้ท้องถิ่นและเป็นภาคีพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐานและวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุน 1 ล้านบาท เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนา อาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือ เพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน สำหรับการแก้ไขปัญหาการว่างงาน สวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงิน ทุนของตนเอง

โครงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ หลายหน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทยและสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมุ่งหวัง ที่จะให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้เกิดการผลิตและจำหน่ายอันส่งผลไปถึงการเพิ่มอำนาจซื้อใน ระดับท้องถิ่น การพิจารณาอนุมัติการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านจะพิจารณาจากโครงการต่างๆ ที่ สมาชิกนำเสนอเพื่อขอกู้ยืมจากเงินกองทุน เนื่องจากกองทุนมีการดำเนินกิจกรรมหลายกิจกรรม

เช่น กิจกรรมเงินกองทุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชนบทและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน กิจกรรมด้านการออมของสมาชิกในหมู่บ้าน เช่น เงินฝากสัจจะ เงินค้ำหุ้น เงินรับฝากเงินรับบริจาค เงินสมทบจากกลุ่มหรือจากสมาชิกและดอกเบี้ยผลประโยชน์อื่นที่กองทุนได้รับตั้งนั้นเพื่อให้การควบคุมการดำเนินงานกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน การควบคุมการตรวจสอบ ให้คณะกรรมการกองทุนจึงมีความจำเป็นต้องจัดทำบัญชีไว้เกี่ยวกับหลักฐานในการลงบัญชีในทุกกิจกรรม

จากการทบทวนวรรณพบว่า ผู้ทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีปัญหาจากการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ด้านวิธีการจัดตั้งบัญชี ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกด้าน (น.พ.นพ.ส.ธีระอนันท์ และ อรรพรรณ นิมตลุง, 2556 : บทคัดย่อ) ได้พบปัญหานี้เช่นเดียวกันที่ชุมชนสันโค้งซึ่งชุมชนนี้มีกองทุนเงินล้านกองทุนออมทรัพย์สัจจะ มีปัญหาเกี่ยวกับงบการเงินบัญชีและทางสำนักวิชาบัญชีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เห็นถึงความจำเป็นและมีความสำคัญ สำหรับการเผยแพร่และการถ่ายทอดความรู้ กระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้และยังเป็นการพัฒนานักศึกษาโดยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการลงพื้นที่จัดกิจกรรม

ทางสำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้บริหารหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันโค้ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ร่วมกันทำการศึกษากระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และหาแนวทางในการพัฒนาและสร้างกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี นำมาประยุกต์ใช้และช่วยในการทำบัญชี ตรวจสอบ และการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้านให้ถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านตำบลสันโค้ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสร้างกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านสันโค้ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาโครงการวิจัยสร้างความเข้าใจระหว่างทีมงาน และวางแผนวิจัยร่วมกับชุมชน

2. ขั้นดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือการดำเนินงานของทีมวิจัยและการดำเนินงานในพื้นที่

3. ขั้นสรุปและจัดทำข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) สำหรับการประเมินผลท่ามกลางกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อตั้งเป้าโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีใช้แบบสอบถาม โดยใช้ระยะเวลา 6 เดือนคือ มกราคม 2558 ถึง มิถุนายน 2558

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของกองทุนหมู่บ้านตำบลสันโค้ง อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

กรณีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามพร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลใน

การศึกษา

นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่พร้อมกับวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลดังนี้

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 56 - 65 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการบำนาญ ส่วนการกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ร่วมกันถึงปัญหาและความต้องการโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านระหว่างทีมวิจัยและคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่

ผู้วิจัยและคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเน้นการพูดคุยชี้แจงและแสดงความคิดเห็น ให้คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อเข้าถึงการมีส่วนร่วม การตระหนักถึงปัญหาของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์จริงตระหนักถึงความสำคัญของการบันทึกบัญชีและยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น ว่าเป็นปัญหาที่ตนเองจะต้องแก้ไขได้แก่

(1) รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่าคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง บันทึกซ้ำ ทำบัญชีไม่ทัน สมาชิกบางรายต้องการทราบข้อมูลบัญชีครั้งไม่สามารถรายงานได้ทันทีตามความต้องการของสมาชิก ไม่สามารถหาข้อมูลให้ส่งไปปัจจุบันได้ มีปัญหาในเรื่องการติดตามหนี้ การเก็บเงิน ออกใบเสร็จให้กับสมาชิก

(2) ตระหนักและยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเรื่องความล่าช้าในการบันทึกบัญชี ปัญหาบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน

(3) มีความต้องการที่จะอบรมเพื่อพัฒนาการบัญชีบัญชีให้เป็นปัจจุบัน และต้องการโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีเพื่อช่วยในการบันทึกบัญชีให้มีความสะดวกและรวดเร็วขึ้นในการรวบรวมข้อมูลเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและคงไว้ให้มีวิทยากรมาจัดกระบวนการอบรมให้

2. การสร้างกระบวนการจัดการฝึกอบรม ให้ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

ผู้วิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของทุนหมู่บ้านด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี และได้สร้างกระบวนการจัดการฝึกอบรม ให้ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีได้แบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

(1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการบันทึกบัญชีของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านตำบลสันโค้ง ว่าแต่เดิมบันทึกบัญชีแบบใด และทำการสังเคราะห์ ว่าควรเพิ่มเติมความรู้ในส่วนใดให้กับกลุ่มได้มีความเข้าใจในวัน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ยังทำบัญชีได้ช้าเนื่องจากปัจจุบันยังคงใช้แบบฟอร์มกระดาษการอมสิน

(2) การเตรียมกระบวนการฝึกอบรม ผู้วิจัยและคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันออกแบบกระบวนการฝึกอบรม โดยช่วยกันจัดเตรียมตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรม สถานที่หรือบรรยากาศในการอบรม เนื้อหาสาระวิธีการฝึกอบรม สื่อเครื่องมืออุปกรณ์และการประเมินผล รวมถึงเอกสารที่จะใช้ในการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ในการบันทึกบัญชี ตั้งแต่พื้นฐานในการบันทึกเพื่อให้เป็นไปตามการทำบัญชีกองทุน ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการบันทึกบัญชี ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติงานเพื่อให้ก่อประโยชน์และประสิทธิภาพ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้นำไปใช้ในการบันทึกบัญชีได้

(3) ดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบฝึกอบรมกับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ โดยมีการทดสอบการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับผู้เข้ารับการอบรม โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

การดำเนินฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีบางครั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องมีการเข้าออกโปรแกรมไม่ได้เป็นบางครั้ง ทำให้ต้องเริ่มต้นเปิดเครื่องใหม่ทำให้เสียเวลา และต้องทำการบันทึกบ่อยๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเวลาต้องลงบัญชีซ้ำอีก นอกจากนี้บางครั้งคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญในการบันทึกบัญชี

(4) ประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพและได้ติดตามผลของผู้ปรับปรุงกระบวนการอบรมโดยได้ผลประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในประเด็นดังนี้

1. ด้านวิทยากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น รองลงมา ได้แก่ การตอบคำถามของวิทยากร

2. ด้านสถานที่ ระยะเวลา อาหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาหาร มีความเหมาะสม รองลงมา ได้แก่ สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม

3. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ รองลงมา ได้แก่ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม

4. ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน และเข้าใจง่าย รองลงมา ได้แก่ โปรแกรมที่มีลำดับขั้นตอนในการทำให้สามารถเข้าใจได้ด้วยตนเองได้

จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้จัดเวทีให้เกิดการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้วิจัย คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีทำกิจกรรมร่วมกันทำให้กลุ่มได้มีเสริมการบันทึกบัญชีให้ถูกต้อง ได้แก่ การบันทึกตามเอกสาร เพื่อติดตามหนี้ จัดการปัญหาการบันทึกบัญชีให้เป็นปัจจุบันโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีและผู้วิจัยยังได้พัฒนากระบวนการอบรมโดยดำเนินการดังนี้

1. การสร้างความคุ้นเคยเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่

2. การให้ข้อมูลเพื่อให้มีความรู้ที่ถูกต้องนั้นควรดำเนินการโดยอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

3. การสร้างความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

อภิปรายผล

จากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ปัญหาของการบันทึกบัญชีของกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง บันทึกช้า ทำบัญชีไม่ทัน สมมติว่ารายต้องการทราบข้อมูล ไม่สามารถรายงานได้ทันที่ตามความต้องการของสมาชิก ไม่สามารถทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้ มีปัญหาในเรื่องการติดตามหนี้ การเก็บเงิน ออกใบเสร็จรับเงินให้สมาชิก ซึ่งปัญหาที่พบนี้ได้มาจากการประชุมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับยิวดี เสรีพิทักษ์ (2549) ที่ว่าปัญหาในหน่วยงานควรมีการเรียนรู้ รู้ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน และสอดคล้องกับนันท์นภัส ธีระอนิษฐ์และอรพรรณ นิมตลุง (2556) ที่ว่าทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาด้านเอกสารสำหรับการจัดทำบัญชี

2. จากการประเมินผลกระบวนการจัดการฝึกอบรม เพื่อปรับปรุงกระบวนการอบรมโดยได้ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในด้านวิทยากร รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น รองลงมา ได้แก่ การตอบคำถามของวิทยากร ด้านการนำความรู้ไปใช้ รองลงมา รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ รองลงมา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม และด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกองทุนหมู่บ้าน รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ภาษาถูกต้อง รวดเร็ว และเข้าใจง่าย รองลงมา ได้แก่ โปรแกรมที่มีลำดับขั้นตอนในการทำให้สามารถใช้งานได้โดยตนเองได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการสอนบัญชีและคุ้นกับวิชาบัญชีได้มีโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีสำหรับกองทุนหมู่บ้าน ทำให้สามารถตอบคำถามและอธิบายได้ชัดเจนและตรงตามความต้องการของกลุ่มกองทุนหมู่บ้านสันโด่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางสำหรับจัดทำกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านและเนื้อหาสำหรับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองต่อไป

2. กองทุนหมู่บ้านได้เข้าใจถึงวิธีการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ช่วยในการทำบัญชี ตรวจสอบ และการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้านได้

3. กองทุนหมู่บ้านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ โดยนำแนวคิด เทคนิค หลักการไปปรับใช้ ช่วยในการบันทึกบัญชีและยังสามารถนำข้อมูลไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านให้ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ได้ฝึกปฏิบัติจริง จึงน่าจะนำไปประยุกต์ใช้ได้แต่ต้องคำนึงถึงบริบทของแต่ละกลุ่มและช่วงเวลา จึงควรมีการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นๆ ที่สามารถนำมาช่วยในการพัฒนากลุ่มกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ในการทำบัญชี ตรวจสอบ และการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้าน

2. การทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามในการพัฒนากลุ่มกองทุนหมู่บ้านว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

นันทน์ภัส ธีระอกนิษฐ์และอรวรรณ นิมิตกุล. (2556). “การศึกษาปัญหาและแนวทางการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีของทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร.”

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 5, 9.

ยุวดี เสรีพิทยารัตน์ . (2549). รูปแบบการจัดการฝึกอบรมในงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นทีมสำหรับพนักงานศูนย์บริการลูกค้าบริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2558). รู้จักกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2558 จาก : <http://www.villagefund.or.th/index.aspx?parent=433&pageid>